

Nr 100

Av fru **Andrén m. fl.**, om en utbyggnad av skolkuratorsverksamheten.

Sedan ett tiotal år tillbaka har vid några läroverk i vårt land försöksverksamhet bedrivits med skolkuratorer. Denna verksamhet, som visat sig vara till mycket stor nytta, har sedan länge föranlett skolöverstyrelsen att arbeta på dess utvidgning. Sålunda framlade SÖ redan i en skrivelse till Kungl. Maj:t av den 7 februari 1953 utredning och förslag rörande kuratorsverksamheten vid högre skolor. Däri hemställdes att verksamheten måtte få en fastare form samt att ett belopp av 102 000 kronor skulle ställas till förfogande bl. a. för inrättande av två kuratorstjänster i lönegrad Ce 25 och fyra kuratorstjänster i Cg 21.

Denna framställning föranledde dock ingen åtgärd från departementschefens sida. I stället blev den av honom avstyrkt i proposition 103/1954.

I förnyad skrivelse till Konungen av den 23 oktober 1953 underströk SÖ ytterligare att den provisoriska karaktär, som kännetecknar den nuvarande försöksverksamheten inom berörda läroverk, skapat osäkerhet. Den banbrytande och i viss mån normgivande kuratorsverksamhet, som uppbyggts vid de två i Stockholm inrättade kuratorsinstitutionerna, dit även all praktikantverksamhet är förlagd, synes genom verksamhetens karaktär av kortsiktigt arrangemang löpa risk att bli mindre ändamålsenlig till förfång för den framtida utbyggnaden. SÖ återkom också i sina petita för budgetåret 1955/56 med samma anslagsäskande och motivering som tidigare. Även denna gång blev framställningen av ecklesiastikministern lämnad utan avseende.

I sina anslagsäskanden för nästa budgetår — statsverkspropositionen åttonde huvudtiteln (205) 1 — har SÖ ånyo hänvisat till sin förutnämnda utredning och uttalat att denna, därest den icke anses kunna ligga till grund för ett beslut i ämnet, i varje fall »skyndsamt bör ses över». I avvaktan på en sådan översyn bör enligt SÖ:s mening för nästa budgetår beräknas ett belopp av 90 000 kronor till avlöning åt kuratorer och kuratorspraktikanter.

Inte ens denna mycket blygsamma och rimliga begäran har av departementschefen tillstyrkts. I stället förutsätter han — utan någon som helst motivering — att det liksom hittills skall få ankomma på Kungl. Maj:t att från fall till fall bedöma frågor om anslag till hithörande ändamål. Han räknar med att ett belopp av 65 000 kronor skall vara till fyllest för ändamålet.

I själva verket måste detta departementschefens försök att år efter år förhala denna viktiga frågas lösning betecknas som i hög grad anmärknings-

vårt. Behovet av en utvidgad och fastare utformad kuratorsinstitution har blivit till fullo styrkt ej blott av SÖ i dess utredningar. I talrika framställningar, bl. a. från Målsmännens riksförbund, Läroverkslärarnas riksförbund, Statsläroverkens i Stockholm rektorskonvent, Sveriges elevers centralorganisation, Sveriges husmodersföreningars riksförbund, socialstyrelsen m. fl., har kuratorsverksamhetens stora betydelse ur olika synpunkter belysts och en enhällig och stark opinion framkommit för dess utbyggnad. Det skulle här föra för långt att närmare relatera alla de välmotiverade skäl som i dessa framställningar anförts. Endast så mycket bör här tilläggas att behovet av en väl utbyggd kuratorsverksamhet ej blott vid läroverken utan även vid försöksskolornas högstadier (den blivande enhetsskolan) gör sig allt starkare gällande för varje år som går. Man behöver här blott peka på det växande antalet elever med hem utanför skolstaden, vilka, om de inte på lämpligt sätt tas om hand, lätt riskerar att vantrivas och t. o. m. att spåra ur. Det torde ej vara för mycket sagt att man nog åtminstone på sina håll kan förklara en del av den nuvarande ungdomsbrottsligheten — bilstölder, alkoholmissbruk m. m. — just i bristen på tillsyn och förtroendefull kontakt från både hemmens och skolans sida. Det vore för mycket begärt att skolans ordinarie lärare skall kunna ersätta vad som här fattas. Däremot ligger uppgiften helt i linje med skolkuratorns verksamhet. Skolkuratorn kan på ett helt annat sätt nå personlig kontakt med de unga bl. a. genom sin fritidssysselsättning bland skolans elever. Han bör särskilt kunna vara ett stöd och en hjälp för de många tillresande elever som har svårt att finna sig till rätta i den främmande skolstaden och därför alltför lätt utsätts för risken att komma på avvägar. Skolkuratorns uppgift vidgas här till att bli av rent social, förebyggande natur. Hans verksamhet kan med andra ord säkerligen i tid förhindra en hel mängd ungdomsbrottslighet och sociala anpassningssvårigheter som i sin tur medför långt större utgifter och svårigheter för samhället. Vi avstår från att för kommande budgetår upptaga frågan om höjt anslag för kuratorsverksamheten, men utgår ifrån att 1957 års riksdag tager ställning till en utbyggnad av kuratorsverksamheten.

Med stöd av vad här yttrats får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer att en utbyggnad av skolkuratorsverksamheten i huvudsaklig överensstämmelse med skolöverstyrelsens förslag förelägges 1957 års riksdag.

Stockholm den 24 januari 1956

Ingrid Andrén

Sven Hedqvist

Harald Larsson

Eva Karlsson

i Hedenäset